

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves ár	160 L.
6 hónapra	90 L.
3 hónapra	4 L.
Ugyancsak külföldre az évi előfizetés	250 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplójunkat és külön falnéptárunkat is.

A kolozsvári minorita templom.

Már évek óta mindenféle ismeretes a lapoknak az a híradása, hogy a kolozsvári minorita templomot a görög szertartású katolikusoknak fogják átadni. Most, hogy a római szentszék legutóbbi intézkedése folytán ez a hír valóban bizonyult, olvasóink érdeklődésének vélünk eleget tenni azzal, hogy mind a minorita rendnek, mind eme templomnak történetéből néhány kevésbé ismert adatot röviden elmondunk.

A *minoriták rendje* a Ferenc rendnek egyik ága. Még pedig az az ág, amely a szent Ferenc szabályait tulajdonképpen szigorúan tartva, azonban némileg könnyített és ezen módosított szabályok szerint élt. A módosítás főképpen a rendi magántulajdonlásra vonatkozott. A szabályoknak ez a megkönnyítése azonban nem kényelemszeretetről, vagy birvágyból történt, hanem az a komoly meggyőződés volt az indító oka, hogy a rendi tagok inkább meg tudnak felelni szerzetesi hivatásuknak, ha a rendnek magántulajdona, főleg saját kolostorai vannak, mintha másoknak, legtöbbször világi egyéneknek rendesen csak ideig-ideig tartó jóindulatából huzódhatnak meg egy-egy dűledező épületben. Ezt az indító okot a pápák is elfogadhatónak találták és X. Leo (1513—1521) megengedte, hogy a szigorúbb szabályokat követő Ferenc-rendiek külön váljanak. Később V. Sixtus (1585—1590.) teljes önállóságot biztosított a minoriták-

nak és külön rendfőnököt adott nekik.

Ettől az időtől kezdve a minoriták az Egyháztól is hivatalosan elismert külön rendként szerepelnek és vesznek részt a szerzetes rendek kulturális tevékenységében, mint lelkipásztorok és tanítók. A rend tagjai közül többen a pápai trónra is eljutottak. Így pl. IV. Sixtus, a róla

A kolozsvári minorita templom.

elnevezett *Sixtini kápolna* építtetője, aki a vatikáni könyvtárt a tudósok számára megnyitotta. Ugyancsak minorita volt a fent említett V. Sixtus is, a XVI. századnak legkiválóbb pápája, a római Szent Péter templom hatalmas kupolájának és a remek lateráni palotájának építtetője, aki rövid öt évi uralkodása alatt Rómát az elszaporodott rablóbandáktól megtisztította és a nehéz gazdasági viszonyokon vívezetékek, gyárak építése, mocsarak lecsapolása által könnyítette.

A minoriták erdélyi rendtartományát VIII. Orbán pápa alapította 1627-ben. Kolozsvári rendházuk kezdetben a külvárosban, a mai Szent Erzsébet aggház helyén álló egyszerű faépület volt. Innen költöztek be 1766-ban mostani rendházukba, melyet a báró Henter családtól megvásárolt telken építettek fel. A rendház földszinti részében nyilvános kápolnájuk volt, hol az ájtatoskodó hívek számára naponként istentiszteletet tartottak. Ekkor ugyanis még nem volt meg a templom, sőt az a telek sem volt még az övék, amelyen ma áll.

A templom építésére szükséges telek megvásárlása nagy nehézségek után csak évek múlva történt meg. De végül mégis hozzá kezdhettek az építéshez. Mikor azonban az építési munkálatai már a befejezéshez közeledtek, a torony összeomlott és a készülő templom épületét is súlyosan megrongálta. A törmelékek eltakarítását és a torony újraépítését a Mária Terézia pénzbeli segélye tette lehetővé; azonban az építéssel csak a királynő halála után két évvel, 1782-ben lettek készen, mint ezt a torony homlokfalába vésett latin nyelvű feliratnak római számjegyekkel csoportosítható betűi bizonyítják.

Azóta a templom és a rendház külseje csak keveset változott. A toronynak eredetileg törpe kúpalaku fedelét a múlt század végén stilszerűen átalakították, a rendház földszinti részén pedig üzlethelyiségek

nyíltak. Nagyjában a régi maradt a templomnak belseje is. Számottevő változást itt csupán azok a díszes, oltárszerű síremlékek okoztak, melyek a templom és a szerzet azon elhunyt jótevőinek emlékezetét őrzik, akiknek hamvait ott temették el, mindaddig, amíg a templomok kriptáiba való temetkezést a polgári hatóságok közegészségi okokból be nem tiltották. A legutóbbi évtizedekben készültek a mennyezet művészi falfestményei és az ablakok színes üvegekpei, amelyek együttesen igen kellemes hatást tesznek a belépőre.

Lehet, hogy a színeknek ez a megnyugtató összehatása vonzolta ebbe a templomba a város előkelő hölgyeit, akik évtizedek óta itt szoktak vasárnaponként szent misét és predikációt hallgatni. De azért mások és mások is gyakran betértek ide a piac vásárl zajából, fáradt lelkű férfiak és aggódó szívű nők egyaránt, hogy a kis templom áhítatos csendjében lelkük az Ima szárnyain Istenhez emelkedjék és megpihjenjen. A fennállásuk óta eltelt másfél évszázad alatt sok-sok ájtatoskodó hívőt láttak maguk között a szent falak s a derék minorita atyák mindenkor készségesek voltak a hívek lelki szükségleteinek szolgálatában.

A katolikus egyház jelenlegi fejének, XI. Pius pápának rendelkezése folytán a kolozsvári minorita templom és rendház történetének közelebről új fejezete kezdődik. Ez alkalomból hálás szívvel mondunk búcsút a minoritáknak és meg vagyunk győződve, hogy ez a szép templom, amelyben ők hosszú időn át a lelkek üdvösségének előmozdításán buzgólkodtak, ezután is mindig a szívek békéjének állandó hajléka lesz s a Krisztus Urunk parancsolta testvéri szeretet fog széttáradni falai közül.

Márton István.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

Ki törődik a földmives néppel?!

Figyeljete csak földmives testvéreim! Ha a munka verejtékét letörültétek becsületes homlokotokról, vegyétek a kezetekbe a „Magyar Nép“-et, amelybe ha belenéztek, mint egy hűséges tükörben meglátjátok a bajaitokat, sérelmeiteket és megtaláljátok az orvoslás módját. Ugyebár megfélemedeztek rólatok. A segítő kezét alig nyújtja valaki felétek és az államhatalom csak akkor kopogtat az ajtótokon, ha katona kell, ha adó kell, ha utakat kell építeni, ha a szolgabíró urat és a csendőrmester urat a városba kell vinni, ha szavazni kell... Ilyenkor jók vagytok, ilyenkor megveregetik a vállaitokat, de ha a nyomor rátok tör, ugyan ki törődik veletek?

Pedig ugyebár nagyon sok a gondotok? Tudjuk mi azt, nap-nap után halljuk a panaszaitokat. Mikor a földmives nép panasza a városba hallatszik, mikor az elkeseredés hangjai a miniszter urak pányvázott ajtait verik, akkor már komoly a betegség és gyors segítségre van szükség.

Ma már a városi lakosság is érzi, hogy a földmives osztály súlyos beteg, nincs pénze, tehát a kereskedők boltjai üresek, az iparosok kezéből kihull a szerzőszám, mert a falusi nép nem vásárol. Nem vásárol, mert nincs miből, aránytalanul olcsó a gazdasági termények ára, nehéz az adó, súlyos a közteherviselés és ami kevés pénz a szegény földmivelő kezébe befoly — abból nem telik ruházati cikkekre, gazdasági felszerelésekre és azokra a szükséges holmikra, amik a háztartáshoz szükségesek. Pedig nálunk földmives országban, vagy ahogy nevezni szokták: agrárországban a gazdasági életnek a legfőbb tényezője, alapja, bőséges forrása a munkás, dolgozó földmivelő

nép. A derék földmives az isten-áldotta földből az ekevasával szántja fel és hívja elő a búzát, a kukoricát, árpát, rozst, az ásója alól bujik elő a pityóka, a zöldség, a legelőin nő fel a marhaállomány, az udvarháza körül tenyészik az aprómarha.

Ha a földmivelő népet megölik, adóval agyonnyomorítják és nem adnak lehetőséget arra, hogy pénzhez, olcsó hitelhez jusson, — akkor nemcsak ezt az osztályt teszik tönkre, hanem az egész ország gazdasági életének ássák meg a sírját. Tudjuk mi azt, hogy a verejtékező földmives nyomorba jutott, de ennek az oka a mindenkori kormányoknak rossz gazdasági politikája. A rossz gazdasági politika okozza, hogy az ipari cikkek sokkal drágábbak, mint a mezőgazdasági termények.

Az iparcikkek árának az emelkedésével nem tartott megfelelő lépést a mezőgazdasági termények ára. A gabona, a földmives jószág sokkal olcsóbb, mint a ruházatkodási és a házi cikkek ára. Az olcsón eladott gazdasági termény árát felemésztik az adó, a finánc, a közteherviselés és a szegény földmivelőknek nem marad semmi pénze, elszegényedik, eladósodik, lerongyosodik, nem vehet harisnyát, csizmát, kendőt és alig van annyi pénze, hogy a pipáját megtömje és pipafüst mellett szomorkodják afelett, hogy mennyire megnehezedett az idők járása felettünk...

A pompásan megszervezett gyáripar még a vámvédelmet is arra használja fel, hogy áruját jó drágán hozza forgalomba és azzal nem törődik, hogy a gazdasági termékek rovására elért kedvezményel azt fogja elérni, hogy a legjobb fogyasztója, a földmives nép nem tud vásárolni.

A kormány rövidlátó poli-

kája máris kezdi megbosszulni magát, mert a szegény, eladósodott, vásárlóképtelen földmives nép romlása magával rántja a dédelgetett gyáripárt, a tisztán nyomorgó kereskedő, iparososztályt és alapjában tönkreteszi az egész ország gazdasági életét.

Mit kell tehát tenni?

Mindenek előtt spórolni, sokat dolgozni és a Magyar Párt által vezetett gazdasági és politikai tömörülésekbe részt venni. Szervezkedni kell földmives testvéreim, okos, jóakaró vezetőinkre hallgatni, a gazdaggyűléseken részt venni, mert csak felvilágosodott, okosan megszervezett, hatalmas tömeget mutató

földmives társadalom tud védekezni és olyan hangot hallatni, amit észrevesznek. A baj, a gazdasági romlás a nyakunkon van, tehát össze kell fogni, öntudatra kell ébredni és hangosan bele kell kiáltani a közvéleménybe, hogy a leghatalmasabb államfentartó osztály, a földmives nép magára hagyott, elszegényedett, beteg, tehát olcsó hitellel, becsületos agrárpolitikával, a kiviteli illetékek tetemes leszállításával gyorsan segíteni kell rajta, mert a termelő földmives osztály elszegényedése, lerongyolódása, elhagyatottsága az ország romlását és gazdasági lezülését idézi elő.

OLAJOS DOMOKOS.

A Magyar Párt köréből.

Előkézsületek a kolozsvári Magyar Ház megteremtésére. — Az elnöki tanács foglalkozik az általános politikai helyzettel.

Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa november hó 10 én Bethlen György gróf elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen voltak Inczedy-Joksmann Ödön dr. ügyvezető alelnök, Sándor József és Teleky Artur alelnökök, Ferenczy Géza dr., Gabányi Imre dr., Gyárfás Elemér dr., Paál Árpád, Roth Hugó dr., Ugron István, Várady Aurél dr. elnöki tanácsstagok és Deák Gyula dr. főtitkár. Kimaradásukat Jakabffy Elemér dr. és Tury Kálmán dr. mentették ki.

A gyűlésről kiadott jelentés közli, hogy az elnöki tanács a Magyar Ház ügyével behatóan foglalkozott és tudomásul véve az erről szóló jelentést, bizottságot küldött ki, melynek feladata a további lépéseket megtenni. A bizottság elnöke az ügyvezető alelnök, tagjai Bordeaux Pál, Deák Gy., Gabányi Imre dr. Meskó Miklós, Paál Árpád, Roth Hugó és Szentimrei Jenő. A gyergyószentmiklósi nagygyűlés határozata alapján foglalkozott az elnöki tanács a szervezeti ügyvitel és szabályzat kérdéseivel is és a tervezet kidolgozására szintén bizottságot küldött ki, melynek elnöke Bethlen György gróf, tagjai Balogh Artur, Dobay Péter, Ferenczy Zsigmond, Krenner Miklós, Kocsán János, Kun Rikárd, László Dezső, Molnár Imre, Roth Hugó, Sándor József, Szentiványi

József, Szabó Béni, Toldalaghy Miklós gróf és Várady Aurél.

Tudomásul vette az elnöki tanács Sándor Józsefnek a brassói Székely Társaság jubileumáról szóló jelentését. Ezután az elnöki jelentés kapcsán foglalkoztak az általános politikai helyzettel is. A jelentés nem bocsájtkozik részletezésbe. Tudomásul vették az ügyvezető alelnök azon indítványát, hogy a szervezeti munkálatokkal párhuzamosan helyes volna összeírni a romániai magyarságot.

Gyárfás Elemér dr., a közigazgatási bizottság elnöke jelentést tett az osztály működéséről és közölte, hogy Bukarestben iparoskongresszus lesz. Indítványozta, hogy a magyar iparosok érdekeinek képviseletére az elnöki tanács küldjön ki bizottságot. A tanács Gyárfás Elemér és Weisz Sándor dr. parlamenti képviselőket bizta meg a magyar iparosok érdekeinek védelmével.

Behatóan foglalkoztak az újabb iskolaügyl sérelmekkel. A parlamenti csoport utasítást kapott, hogy a sérelmek orvoslására tegye meg a szükséges lépéseket.

A parlament megnyitása. A Magyar Párt képviselő és szenátor tagjai Bukarestbe utaztak a parlamenti tárgyalásokra. A párt egyik

vezető tagjának nyilatkozata szerint csakhamar ki fog derülni, hogy a kormány milyen magatartásra határozta el magát a magyarsággal szemben. A költségvetés fogja ezt legjobban elárulni, amelyet most fogunk a parlament elé terjeszteni. Látni fogjuk ebből, hogy a kormány milyen összegeket vett föl a magyarsággal kötött megállapodások teljesítésére.

KÜLFÖLD

Ki felelős a világháborúért?

Ezt a szomorú kérdést a háboru kitérőse óta állandóan tárgyalta az egész világ sajtója, még pedig nagy szenvedélyességgel. A békék azután — elintézték a kérdést hatalmi szóval. Minden legyőzött nemzet békeszerződésében volt egy pont és ebben a nemzetnek el kellett ismernie, hogy ő a hibás a borzalmas világháboru felidézésében. Így már volt írásos bizonyítványa a háboru szerzőjéről, de a vitának nem szakadt vége. A világlapok állandóan felszinen tartották és bő anyagot közöltek a háboru kitérősenek okairól. Ebből az anyagból például már teljes bizonyossággal kiderült, hogy Magyarország nem részes a háboru előidézésében, Tisza István pedig egyenesen ellenezte a háborut, melynek folyamán úgy állították a világ elé, mint annak főokozóját, úgy hogy a háboru utáni felfordulás során életével kellett lakolnia el nem követett bűnéért. Németország valóságos hivatali állított fel a háboru okainak kipuhatolására. Ennek a hivatalnak munkája nagyrészen levette a felelősség súlyát Németországról. A világban pedig — t. i. a nyugodtan élő tárgyilagoss világban — mind erősebbé vált az a felfogás, hogy valójában az a bűn, ha csupán egy állam vagy egy államcsoport terhére akarják írni a világháboru felidézését. Ennek a higgadt felfogásnak adott most Londonban kifejezést Sir Edward Grey. Az ő állásfoglalása pedig igen nagyjelentőségű, mert a háboru kitérőse idején ő volt Angolország külügyminisztere. Tehát nagyon jó értesülései vannak. Most tett nyilatkozata szerint a háborut nemzedékeken át fejlődött körülmények okozták. E körülmény folytán az európai nagyhatalmak egymással versenyző csoportokba verődtek s e csoportok egyformán mind háborura készültek. Ha pedig még egyszer lehetővé vál-

nék a hatalmi csoportok ilyen alakulása, ez feltétlenül háborúra vezetne megint. Ezért a Népszövetségnek az a legfőbb feladata, hogy ilyen külön csoportok alakulását megakadályozza.

Visszatorlás Olaszországban. A Mussolini ellen intézett merénylet a fascista országgyűlés messzemenő intézkedéseket rendelt el. Így bevezették Olaszországba az eddig nem alkalmazott halálbüntetést. Ezen túl több bűncselekménynek lesz halál a büntetése, többek közt a miniszterelnök ellen elkövetett merényletnek is. Nyilván látszik ebből, hogy a törvény igazában a Mussolini védelmére készült. Ezenkívül megszüntették minden egyesületet, mely a fascista rendszert nem helyesli, felfüggesztették az ilyen újságok megjelenését és — ami a legsúlyosabb — az ellenzéknek 135 képviselőjét zárták ki az országgyűlésből. Nagyon szigorú intézkedéseket hoztak az országban tartózkodó idegen állampolgárok ellenőrzésére. Ezek miatt az intézkedések miatt az angol és francia kormányok közös tiltakozó jegyzéket intéztek az olasz kormányhoz, mert mind a két országnak igen sok polgára fordul meg Olaszországban s ezeket az új rendelkezések felesleges zaklatásnak teszik ki.

Mindezekből úgy látszik, hogy az a feszültség, melyet a fascista kormányrendszer okozott, már elérte legnagyobb fokát.

Tótok a cseh kormányban. A mit előre jeleztünk, most bekövetkezett. A tót néppárt két miniszteri tárcát kapott a cseh kormányban. Ezzel teljes bizonyítást nyert a cseh nemzeti állam gondolatának csődje, mert hiszen épen a tót néppárt hangoztatja legerősebben a tótság jogát önálló műveltséghez s politikai szervezéshez.

Választások Görögországban. Végre hát megestek a választások Görögországban. még pedig — elég csudálatos — minden nagyobb zavar nélkül. Az eredmény — a közársági párt diadala. Nemsokára bizonyára összetül az országgyűlés, megalakul az új kormány — s azután kezdődnek újra a bonyodalmak.

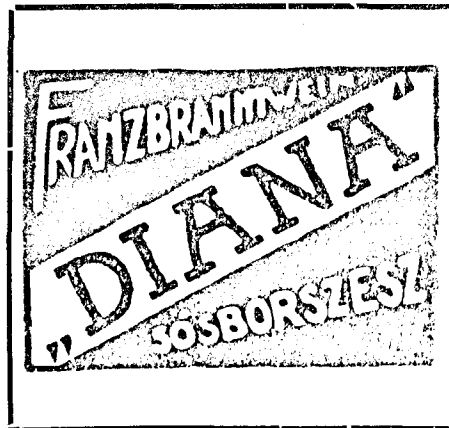
Radics megint beszélt. Radics a horvát népvészér egy Horvátországban tartott népgyűlésen követelte a szerb hadsereg létszámának leszállítását, mert ezzel milliárdokat lehet megtakarítani. Azután foglalkozott az olasz eseményekkel s kijelentette, hogy szégyen az, ami

most Olaszországban történik. Ez a nyilatkozat nagy feltűnést keltett s attól tartanak, hogy Szerbiát diplomáciai összeköttetésbe vezetheti Olaszországgal. Ezért a szerb kormány élesen elítélte a Radics nyilatkozatát s hír szerint erős intézkedésekre készül vele szemben.

Magyar dolgok. A magyar nemzetgyűlés befejezte a főrendiházi törvényjavaslat tárgyalását, a javaslatot néhány módosítással elfogadta, úgy, hogy, az rövidesen törvénnyé fog válni. Ezzel meg fog szünni a nemzetgyűlés s átfogja adni helyét a képviselőházból és főrendiházból álló országgyűlésnek. Ez természetesen nem fog választások nélkül menni s most az egész nemzetgyűlés, de különösen az ellenzék izgatottan várja a választások kiírását.

Különben a nemzetgyűlés még néhány törvényjavaslatot tárgyalás alá vesz. Ezek közt a pénzügyminiszterét is, aki nem kér több adót, hanem az eddigieken is enyhít. A szanálás következetes keresztülvitele rendbehozza az állam pénzügyeit. A bevételek jóval meghaladják a kiadásokat. Ezért — enyhítik a nagy adóterheket.

Szóba került a nemzetgyűlésen a román-magyar perszonál unió kérdése. Nagy Vince, a Károlyi kormány volt belügyminisztere tette szóvá. Bethlen miniszterelnök rögtön válaszolt s kijelentette, hogy az egész terv a mesék országába tartozik. De megmondta azt is, hogy a magyar képviselők azzal tesznek az erdélyi magyarságnak legnagyobb szolgálatot, ha semmi dolgával a magyar nemzetgyűlésen nem foglalkoznak. És ebben teljesen igaza van.

H I R E K

Tul kell adni a régi ötszáz lejeseken! Még a liberális kormány alatt törvényt hoztak arról, hogy 1927 január hó elsejéig a régi 500 lejes bankjegyeket kivonják a forgalomból. Ezek a „régik” 500 lejes bankjegyek azok a kisebb formájú, világosbarnaszínű bankjegyek, amelyek közül most még több van forgalomban, mint az újakból. A forgalomból való kivétel pedig ezek teljes elértéktelenedését jelenti. 1927 január elseje után ezeket nemcsak a magánforgalomban nem fogadják el, de a Banca Naționala sem váltja be. Ez a rendelet valamiképpen kísérett a közvélemény tudatából és a legtöbben már meg is feledkeztek róla. Ez pedig igen súlyos károsodást jelenthet éppen a magyar falusi lakosságra. Eleget vesztettek falusi testvéreink ilyen könnyelműségből a koronabankjegyek lebélyegzésénél és a lejre való becserélésénél, kötelességünk most legalább a további károsodástól megóvni őket. A falusi nép vezetőinek: papoknak, tanítóknak, szövetkezeti vezetőknek kötelességük tehát őket a becserélésre, illetőleg ezen régi bankjegyek forgalombahozatalára figyelmeztetni. Ez év végéig ezeket a bankjegyeket korlátlanul becserélik, emellett a törvény rendelkezése értelmében január elsejéig mindenki köteles is elfogadni fizetési eszközként eme bankjegyeket.

Megváltozik Középeurópa éghajlata? Az idej meleg ósz nagy kombinációkra indítja a természettudósokat. Azt fejtetik, hogy Középeurópának az éghajlata melegebbre fog változni, többé nem lesznek olyan szigorú, hideg telek, mint a múltban voltak. Magyarazatul azt hozzák föl, hogy a tenger meleg árja, a Golf-áram nagy mértékben kiszélesedett és így nagyobb terület éghajlatát enyhíti meg, mint ezelőtt. Az bizonyos, valaminek történnie kell.

lett a természet rendjében, mert soha annyi változás, árvíz, földrengés, orkán nem volt, mint ebben az évben. És olyan állandó őszi melegről sem emlékeznek a krónikák, mint amilyent az idei novemberben élveztünk. Kérdés, hogy nem fizeztünk rá erre az élvezetre a következő hónapokban s ezzel nem bukik-e meg a tudósok föltevése.

Genfben akarnak próbálkozni a csiki székelyek. A földosztás címén a csiki székelyek is óriási károkat szenvedtek. Elvették ugyanis tőlük legértékesebb legelőiket és erdőiket, amelyeket ősi katonai szolgálataikért örökölték és magánjavak címen kezelték. A sérelmes intézkedés ellen számtalanszor próbálták a kormánytól orvoslást keresni, de hiába. Most arról tárgyalnak, hogy Genfben a Népszövetséghez fordulunk igazságuk megállapításáért.

Kérjük a hátrálékok kiegyenlítését. A kiadóhivatal nemsokára megkezdí a Magyar Nép ajándéknaptáranak szétküldését. Előfizetőink szives figyelmébe ajánljuk, hogy esetleges hátrá ékaikat küldjék meg a kiadóhivatalnak, mert az ajándéknaptárt csak azok fogják megkapni, akiknek erre az évre nem lesz hátrálékuk. Egyúttal kérjük a laphoz mellékelni levelezőlapnak felhasználását új előfizetők bejelentésére.

Szomorú tünetek. A napi lapok tele vannak mostanában a nép erkölcsi romlásáról szóló hírekkel. A falusi ifjuság iszik, verekedik, a cselédek hűtlenül viselkednek gazdáikkal szemben, itt ott gyújtogatások történnek — igazán kétségbeejtő tünetei ezek néptünk életének. Különösen az ifjuság hitványságai keltenek nagy aggodalmat szívünkben: mi lesz velük, hiszen rájuk még nagyobb megpróbáltatások következhetnek, mint amilyeneket most viselünk. Vigyázzanak a szülők, foglalkozzanak gyermekeikkel, mert ezeknek rosszasága elsősorban a szülők fejére gyűjt eleven szemet.

Egyfelvonásos darabok karácsonyra. Ágoston Ignác székelyfalvi plebános katolikus hívők részére két kedves karácsonyi egyfelvonásos darabot írt, amelyeknek egy füzetben való kiadását a Minerva Rt. elvállalta és az előállítását meg is kezdte. A füzet december 1-ére elkészül. Ismertetésére még rá térünk s akkor a füzet árát is közölni fogjuk. A kedves és értékes kiadványok már

most felhívjuk katolikus olvasóink figyelmét.

A gyújtó kilencvenéves. Most van kilencven esztendeje, hogy a gyufát föltalálták. A föltaláló Irinyi János magyar vegyész volt. A magyar gyújtó mindjárt feltalálása után elterjedt, míg aztán tökéletesítették mai alakjáig.

Szabolcska Mihály.

Szabolcska Mihály, a kitünő költő, akinek annyi gyönyörű versét közöltük lapunkban, mostanáig esperese

volt a temesi református egyházmegyének. Most erről a tiszteről lemondott. Az egyházmegye tisztelőinek kifejezéseképpen Szabolcskát örökös főesperesnek választotta meg. A magyar nép milliói szívből kívánják szereti költőjüknek, hogy a hivatalos gondoktól szabadulva, sokáig szentelhesse még idejét és tehetségét a költészet szent ügyének

Hasznos és kellemes időtöltés! A tél hosszú estéit és nyugalmasabb napjait jó könyvek olvasásával tölthetjük el hasznosan és kellemesen. A Magyar Nép könyvsorozatában sok ilyen könyv jelent már meg. Ujabbban a *Föld köpenyege* című tudományos munka és az *Egy hold föld* című szépirodalmi kötet megjelenését jelentettük be olvasóinknak. Ezen a héten új kötet fog könyvsorozatunkban megjelenni. *Benedek Elek* kitünő írónk az erdélyi történelmi mondák és regék világából írt

olvasóink számára egy pompás kötetet. Felnőttek és ifjak számára egyformán élvezet lesz ezeknek az érdekes történeteknek az olvasása. A Benedek Elek művének az ára helyben 18 leu, utánvétel vagy ajánlott küldéssel 28 leu.

Talpraesett válasz. Egy francia lap pályadíjat hirdetett a legjobb válasza a következő kérdést illetőleg: „Miért van a börtönökben több férfi mint nő?” A pályadíjat a következő talpraesett válasz nyerte el: „Azért van a börtönökben több férfi mint nő, mert a templomban több nő van, mint férfi.”

Asszonyok, mint papok. Németország egyik tartományában, Thüringián nagyon sok nő szenteli magát a papi hivatásnak. Nem mint önálló lelkészek működnek, hanem mint a papnak segítőitársai. Különösen a gyermek-istentiszteleteken fejtenek ki áldásos működést.

Drága szegénységi bizonyítvány. Egy bukovinai német lap írja le az alábbi esetet. Egy péksegéd beteg lett és Czernoviban, az általi kórháznál fölvetelre jelentkezett. A kórháznál szegénységi bizonyítványt követeltek tőle. A péksegéd hazament szülőfalujába és a községi titkártól kérte a szegénységi bizonyítványt. Ez azonban csak 1000 lejért akart bizonyítványt adni. A betegnek persze nem volt ennyi pénze, visszament a kórházba, újra jelentkezett, de újra elutasították. Végre a rendőrség, mint hajléktalant és munkanélkülit vétette föl a kórházba.

Mekkora volt Noé bárkája? Egy amerikai tiszteletes ezt is kiszámította a bibliában található adatok után. És kimutatta, hogy a bárkában csakugyan elférhetett a földön élő minden állatból egy pár. Hatalmas bárka lehetett!

Iskolai könyvek,

nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA“

Irodalmi Részv.-Társaságnál

Cluj — Kolozsvár, Str. Reg. Maria

(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Biztosítsunk a kolozsvári „MINERVA“ biztosító társaságnál!

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Az erdélyi kath. Népszövetség szászrégeni szervezetének diszgyűlése október 24 én. A bevezető ének művészi kivitele után Tóth Kálmán esperes-plébános tartott lelkes megnyitót, amelyben az evangélium nagy jelentőségéről és a kath. Népszövetség hivatásáról beszélt. Az egyes egyházközségek önmagukban elégtelenek, de azok erői képviselnek a Népszövetség keretében. Ennek folytán hangsúlyozta, hogy minden kath. férfinak kötelessége, hogy a Népszövetség tagja legyen. A hivatalos előterjesztések a szászrégeni szervezet élénk működéséről tanuskodnak, amiben nagy része van dr. Szabó Ödön orvosnak, aki a szervezet elnöke. Majd Szilágyi M. Dózsa népszövetségi igazgató történeti példákkal bizonyította a szervezés szükségét. A legjobb szándék és a legnagyobb tehetség is csak szervezett erővel tud alkoini. Az új történelmi elhelyezkedés pedig követeli, hogy gondolkozásmódunk és áldozatkészségünk megfeleljen a korszellemnek, mely az egyház és iskola odaadó támogatására ual mindnyájunkat. Az igazgató határozott programot is adott, amely a Népszövetséget nevelő, irányító, erkölcsi, szellemi és gazdasági központtá teszi. Emberelje meg magát a nemzedék, ha azt akarja, hogy joga legyen a léthez és az utódok hálájára. A beszéd nagy hatást gyakorolt a közönségre és felgyújtotta sz érdeklődés lángját a népszövetségi eszmék iránt. Végül dr. Szabó Ödön zárta be a lelkes hangulatban lefolyt ülést. A pápai himnusz éneklése alatt újból alkalom nyílt a hitközség énekkarában gyönyörködni, amely nagy hatást keltett mind a templomban, mind a gyűlésen és ezért nem lehet eléggé kiemelni Máncz János igazgató-tanárnak érdemeit, aki az énekkart szervezi, tanítja, vezeti. A gyűlés után családias társaság volt, amelyen a régeni társadalom színe-java megjelent.

Élénk magyar élet Brailában. Amint egy beküldött tudósításból látjuk, nagyon élénk és eredményes munka folyik a brailai református gyülekezetben. A két tantermes iskolában és a külvárosi imatermekben folyik le a magyarság kulturális élete. Legutóbb október 24-én rendeztek nagyszabású hangversenyt, melynek tizenhat számát a legérdekesebb sze-

replések töltötték ki. Kétszeres öröme nekünk, hogy e szakadt véreink nemes munkájáról megemlékezheünk.

Lelkész-beiktatás. Október 10-én iktatták be Pálfi István lelkeszt a Királyhágó melléki Bere református lelkészi hivatalába. A magasrőptű, lelkes iktató beszédet Papp József gencsi lelkész tartotta. A délutáni istentiszteleten dr. Kecskeméthy István kolozsvári theologiai professzor mondott prófétai erejű, könnyekig megható beszédet. Közben Tártsy Géza lelkész adott elé szép ének-számokat.

MEZŐGAZDASÁG.

Az erdélyi mezőgazdaság helyzete. Az őszi szántási és vetési munkálatok elvégzését a hosszantartó szárazság megnehezítette, mert a talaj nagyon megkeményedett és a borona után nehezen omlottak szét a rögök. Az elvetett mag a változó hideg és meleg szárazságban nem indult idejében csirázásnak, a kikelt magok pedig erőteljesebb fejlődésnek indulni. A berakarítást megkönnyítette a hosszan tartó szép idő, a folyamatba levő őszi vetésznítások azonban nagyon szomjuhozák az esőt. A terményárak a „mély pont” alá süllyedtek. A mezőgazdák a pénzhiány miatt már az önköltségi áron alul is kénytelenek főterményüket, a búzát eladni. Az erdélyi gazdák a búzával bevett területek növelésétől tartózkodnak és inkább a rentabilisabb ipari és kereskedelmi takarmány növények és magvak termelésére térnek át.

P I A C

Gabona.

A nyugati országok piacain a gabona árak szilárdan tartják magukat. Ennek egyik oka, hogy az őszi vetések nem sikerültek kellően, jövőre tehát gyöngülnek a kilátások. Románia piacain az előző lanyhaság uralodik.

Állatárak.

Ezen a héten egy kissé megélénkült az állat piac. A Bánátról nagyobb mennyiségű vágómarhát és sertést vittek ki. A javulás aligha lesz tartós. Nagyon sok szeszgyári hizott marha van, amit veszteséggel is a piacra fognak dobni.

A radnofi vásáron a fethajtás 3000 darab volt, májdnem kivétel nélkül jó fehér áru. Elkelt vágóexport 120

darab Bécsbe. 20—22 lejért. hizó-export 23—24 lejért per kg. Igásáruban semmi tüzet nem volt. Belföldi vágóáruért 18 lejt fizettek. — **Tővis:** Felhajtás 3500 darab elsőrendű piros ökör. Bécs és Prága részére 200 darab hizómarhát vásároltak, mindősze 22—23 lejes árban, beállítani valót 22 lejért, belföldi vágómarháért 18 lejt fizettek kg.-ként.

SZÖVETKEZET.

Örvendetes hírek a szövethetek köréből.

Nagyajtai hitelszövetkezet alapítványai.

Nem gyözzük eléggé hangsúlyozni, hogy a hitelszövetkezetek hivatása bekapcsolódni a község minden gazdasági és kulturális mozgalmába és lehetőleg résztvenni a kulturális intézmények anyagi támogatásában. Szövetkezeink ezen kötelességnek erejükhez képest eleget is tesznek. Ezuttal a nagyajtai hitelszövetkezet azon nemes tetteről kell beszámolnunk, amely szerint az igazgatóság a székelykereszturi unitárius főgymnáziumnál egy 10 ezer lejes alapítványt tett azon rendeltetéssel, hogy a kamatok $\frac{1}{4}$ része évenként tőkesítendő, $\frac{3}{4}$ része pedig szegénysorsu, első sorban nagyajtai születésű tanuók segélyezésére fordítandó. Ugyanakkor a hitelszövetkezet a nagyajtai f. lekezeti elemi iskola részére tankönyv beszerzésre és egyéb szükségletekre 2000 lei segélyt nyújtott. Vajha ez a nemes szellem tovább terjedne hitelszövetkezeink kebelében.

Új hitelszövetkezet alapítás.

A hitelszövetkezei életlegelénkebb a Székelyföldön. Különösen most, amikor két székely bank is beszüntette veszteségekkel működését, nagy kárt okozva épen a székelygazdaközönségnek, mind inkább tért hódít a szövetkezei eszme, mert kezdik belátni, hogy a hitelszövetkezet kebelében a magaszerve mellett veszteség alig fordulhat elő, viszont minimálisak lévén az üzleti költségek, még mindig sokkal alacsonyabb kamattal dolgozhatnak, mint bármely más pénzüintézet. Ennek a bizonyágtétele az, hogy legujabban Diórában alakult Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet cég alatt egy új szövetkezet 50 ezer lei alapítkevel, amely azonban csak a kezdeti kezdete, mert még csak a szövetkezet cégének bejegyzése

után fognak hozzá kezdeni az üzlet-részek gyűjtéséhez és így biztos kilátás van arra, hogy megfelelő alaptőkét fognak összehozni, amely-lyel sikeresen felvehetik a szövetkezeti munkát. A Központ nevében Dr. Ferenc József vett részt az alakuló gyűlésen és megvilágítva azon feladatot, melyet a szövetkezet a község életében betölthet, ha a szövetkezet önzetlen és lelkes vezetőséget kap, a szövetkezet működésére Isten áldását kérte.

Üzletrésztőke emelés.

A szövetkezeti központ napról-napra felhívja a szövetkezetek figyelmét az üzletrésztőke emelésére, mert a pénz értékének megváltozása mellett a szövetkezetek üzletrésztőkéjének is megfelelőleg emelkedni kell. Minél nagyobb üzletrésztőkére van szükség, mert minél nagyobb tőkéje van a szövetkezetnek, annál inkább megfelelhet hivatásának és annál nagyobb központi hitelt élvezhet. A mai magas kamatláb mellett a legolcsóbb pénz a saját tőke és így minden szövetkezetnek jól felfogott érdeke, hogy üzletrésztőkéjét a mai értéknek megfelelőleg alapítsa meg. Az a szövetkezet, amely békében 5 ezer aranykorona alaptőkével dolgozott, ma 200 ezer lel alaptőkével kellene, hogy rendelkezze. Szövetkezeink legnagyobb részben a község erejéhez képest eleget tesznek ezirányú felhívásunknak, egyes helyeken pedig igazán minden dicsőretet érdemlően dolgoznak az alaptőke felemelésén. Mint ilyen követésre méltó példáról kell beszámolnunk, hogy legújabbán a Zilahi Hitelszövetkezet vezetősége határozta el alaptőkéjének 500 ezer leire való kiegészítését. Reméljük, hogy az ilyen jó példákat többen fogják követni.

IPARI ROVAT.

Az országos Magyar Párt Kézműipari Szakosztályának gyűlése.

November 8-án tartotta meg gyűlését a kézműipari szakosztály dr. Gyárfás Elemér szakosztályi elnök, szenátor elnökelete alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya a most parlamenti tárgyalás alá kerülő *Munkakamarákról* szóló törvény-tervezetnek a véleményezése és észrevételezése volt. Ugyanis e törvény azt akarja megvalósítani, hogy a munkaadókat a munkásokkal egy kamarába

egyesítse közös érdekeik megvalósítása végett. Dr. Gyárfás Elemér szakosztályi elnök ismertette a törvénytervezetet és egyben észrevételeit is megtette arra vonatkozólag. Dr. Lakatos Sándor és Radó Sándor (Marosvásárhely) hozzászólásai után a kézműiparosok részéről Deák Ferenc, Horváth Pál, Fodor Antal, Németh István, Demény Andor, dr. Veress Endre stb. felszólalásai a Munkakamarák elleni állásfoglalást fejezték ki általánosságban, mert e törvény megvalósításával csak újabb teherviselési költség hárul rájuk, de előny egyáltalában semmi. A törvénytervezetet részleiben megvitaták és észrevételeiket összefoglalva a parlamenti csoport rendelkezésére bocsáják, hogy e törvény tárgyalásánál a kézműiparosok akarata és véleménye a parlamentben is érvényre jusson. Csizsár Lajos indítványát, a *gyakorlati mester vizsga ügyében* napirendről levették. Deák Ferenc kolozsvári asztalosmester indítványát a *tanonc-otthonok* ügyében elfogadták és azt az egyházaknak tanulmányozás végett átadják.

Az üresedésben volt újkári állásra dr. Veress Endrét, segédtitkárnak pedig Némedy Lászlót választották meg.

Iparosok a gyergyói gyűlésen.

Tájékoztató Szabó Károly urnak.

Szabó Károly ur lapunk november 13-iki számában egy néhány ószinte megjegyzést írt. Nem szándéksom vitába elegendni, mert hiszen Szabó ur azt tárgyalja tulajdonképpen, ami Gyergyóval semmi összetűgésben sincs t. i. a kolozsvári ipartestület ügyét. Senki sem kívánta senkitől, hogy 3-4000 lejes utilköltségbe verje magát, de Szabó Károly urtól mégis csak elvárta volna az iparosság, mint a kézműipari szakosztály elnökétől, hogy elvállalt feladat körénekeleget tegyen. — Hiszen Szabó urnak nagyon jól kell tudnia, hogy a Magyar Párt kebelén belül működő kézműipari szakosztály egyáltalán nem ellenlébasa az Ipartestületek Szövetségének, sőt egyenesen annak egyik olyan segítőtársa, amely hivatva van szenátorainkat és képviselőinket parlamenti munkájukban támogatni, utasításokkal és véleményekkel ellátni. Tehát itt szó sem lehet arról, hogy ez a véleményező szerv az iparosság erődítményein réseket vágjon és azokat szétforgácsolja.

De máskülönbben is e szakosztály

nem foglalkozik olyan ügyekkel, amelyek még a holdban vannak, hanem igenis csak akkor gyűl össze tanácskozásokra, amikor valamely ipari jellegű törvénytervezet már kiadatott bíráló és észrevételezés végett a különböző ipari szervekhez és testületekhez. *Tehát csak vélemény nyilvánító szerv és nem testület, amint Szabó ur gondolja.*

Hogy Kolozsvár magyar iparosága ma egy széthullott, erőlen töredék az ipartestületek szövetsége részére, az elhiszem, mert 2 ezer ember mégis csak számottevő tagsági díj, de bizony Kolozsvár magyar iparossága itt Kolozsváron, mint iparosegylet egy olyan vár, amilyet keveset tud Erdély felmutatni.

A Magyar Párt parlamenti csoportja minden tekintetben rendelkezésére áll bármilyen ipari ügyben, de hogy adja bizonyosságát ezen akaratának akkor, amikor Szabó ur nem akar e csoporttal összekapcsolódni? Érdekeink védelmére ma mindnyájan egymásra vagyunk utalva, de e cél csak egyetértéssel lehet intézni, nem pedig egyéni véleményekkel.

Mégegyszer megnyugtatom Szabó urat, hogy a kézműipari szakosztály soha sem fogja a már meglévő intézményeket szétbontlászni, mert Erdély és Bánát iparosainak iparpolitikai véleménynyilvánítása csak szerény észrevétel, de nem romboló szándék.

Ezzel részemről az ügyet befejeztnek tekintem.

Dr. Veress Endre.

Valuta jegyzékek.

Kolozsvár, 1920. nov. 15-én.

1 dollár	— — =	179 — 180	Le
1 font sterling	=	875 — 878	"
1 svájci frank	=	34.70 — 34.90	"
1 francia frank	=	6 — 6.05	"
1 arany márka	=	43.40 — 43.66	"
1 líra	— — =	7.50 — 7.60	"
1 cseh korona	=	5.34 — 5.38	"
1 dinár	— — =	3.20 — 3.25	"
1 osztr. shilling	=	25.65 — 25.80	"
394 — 398 magyar kor.	=	1	"

Hirdessen lapunkban!

Egy hirdetésre kilencven-három érdeklődő jelentkezett kiadói hivatalunkban.

MULATTATÓ

Tiboldi István verseiből.

A mult héten közölt honismertető-cikkünkben szó esik Tiboldi István szentgericei tanítóról. Tiboldi nemcsak kitűnő tanító volt, hanem korának jeles költője is. Abban az időben nem volt annyi tankönyv, mint mostan, a tanítók igen sokszor maguk foglalták írásba a tanulnivalókat a gyermekek számára. Tiboldi István ezen a téren is szép emléket hagyott maga után. Egy másik tanító társának, Sebess Pálnak erkölcsi szabályait tetszetős, csengő-bongó versekbe foglalta, amelyeket annak a kornak a gyermekei nemcsak megtanultak, hanem egész életükben követni igyekeztek. Tiboldi eme verseiből úgy, amint azokat a Dávid Ferenc Egylet kiadta — két lejes füzetben — bemutatunk egyes részeket. Ezek az erkölcsi szabályok ma is időszerűek és méltók a követésre. Reméljük, sok szülő megtanítja gyermekének.

Akárhol légy!

Akárhol légy, tarts régulat,
Mert az Isten mindenütt lát.
Szemes és szemérmes légy,
Rufat semmit ne mondj, ne tégy.
Földre ne köpj más házában,
Orrod se fujd ki vaktában.
Ha rád érik a prüszentés,
Vagy ásitás, vagy köhentés:
Tedd a szádhoz keszkenődet,
Vagy pedig a tenyeredet.
Szépen köszönj, ha köszöntnek;
Bátran felelj, ha kérdezőnek.

Beszéd közben ne bizonygass,
Ne hazudozz, se ne ungasz.
Ne állj meggörbült lábakkal,
Tátott szájjal s horgas nyakkal.
Szemébe nézz az embernek;
Ismerkedj, ha nem ismernek.
Mindenhez emberséges légy;
Örömebb adj, mintsem végy.
Se ne dicsérj, se ne gyalázz,
Hanem magadat megalázd.
Erényeid megdicsérnek,
Ha mások is megismérnek.

Amit nem kívánsz.

Amit nem kívánsz magadnak,
Te se tedd embertársadnak.
Bánj a házi cselédekkel
Mindég úgy, mint emberekkel.
Testvéredet szívből szeresd,
A szép egyességet keresd.
Kivált vigyázz kisdedekre,
Ne tanítsd őket vétekre.
Vénekből csufaságot ne tégy,
Hogy azért büntetést ne végy.
Gyermek, te is vársz vénséget,
Adj hát vének tisztességet.
Dolgozz és tanulj serényen,
Nem túnyán és nem is kényen.
Ha tanulni nem örvendsz,
Még bánod, ha megvénhedsz.
Legjobb örökséget vettél,
Ha okosan növeltettél.
Elvett jókat ne fitymáljad,
Sőt azokat megháláljad.
Ha nem mondasz köszönetet,
Nyersz goromba nevezetet.
Fogadást csak okosan tégy,
De aztán szódnak ura légy.
Esküvést ritkán végy szádba,
Soha ne esküdj hiába.
Ha esküdni mersz hamisan,
Megver Isten bizonyosan.

Ha nemes a familiád,
Még az becsét nem ruház rád.
Játékos ártatlan legyen,
Hogy az neked kárt ne tegyen.
Utálj lopni, sekit ne csalj,
Megtalált jószágot kivallj.
Egy pénzt is lopni szörnyű bűn,
Lelked sérelme meg nem szűn.
Amíg mindent visszaadtál,
Amit mástól elragadtál.
Valamint mérges kigyókat,
Kerülj minden csábitókat.
Ne barátkozz gonoszokkal,
Te is megromlasz azokkal.
Ne hidj könnyen csacsogónak
És más rútt rágalmazónak.
Álnokság lakik szívében,
Te ne részesülj bűnében.
Zabolázd indulatodat,
De leginkább haragodat.
Ne légy soha szitkozódó,
Sem esküvő, káromkodó.

Szülőd leghívebb barátod,
Javadra van, tudod, látod.
Légy hát neki szótfogadó,
Minden tisztességet adó.
Közöld övele dolgodat,
Ne rejtse előle titkodat.
Tilalmas örömet kerülj,
Semmi rosszban el ne merülj.
Jól elrendezz mindenedet,
Folytasd vidáman tisztetedet.
Amit véghez kell vinned ma,
Ne halaszd el a holnapra.
Hogyha kerülsz dolog tétel,
Nem érdemled meg az ételt.

Gondot másokra is viselj
Ne csak te magadra ügyelj.
A szegényt is kell szeretned,
Nagy vétek volna megvetned.
Hogyha bírsz a földi jókkal,
Jól tégy a megszorulókkal.
Másnak tett szolgálatodért,
Ne kérj tőle mindenkor bért.

A pók és a csiga.

A kert fűvében lassan tapogatózik előre a csiga. Fölötte egy lóhere ágain szövögeti hálóját a pók és megpillantva a csigát, így szól hozzá:

— Jaj! szerencsétlen! Milyen gyászos az életed! Istenemre! szánalommal nézek reád! Elgondolom, hogyan élsz te kez és láb nélkül egy diónyi házban? Hiába is vágnál, ki sem tudsz jönni belőle. Milyen házhozragadt szegény vagy! Jaj és keserűség a sorod. Ha te is olyan szabad, büszke és gazdag lehetnél, mint én! Eljuthatnál bárhová, miként én és mennyivel könnyebb lenne az életed!... Micsoda átkos élet, hogy e napsütésben terhet cipelj a hátadon! Lám én a legsűrűbb árnyékban építhetem házam. Békében élhetek bárhol, ahol tetszik nekem. Városokban, vagy a falun, kertekben és úri házakban, vagy akár a fejedelmi palotákban szöhetem házamat!

A csiga a pókra nézvén, így felelt neki lassan és szaggatottan:

— Hej, te gazdag kóborló! Hiába beszélsz te nekem annyit, mert bármit adnál is, én sohasem cserelném fel sorsomat a te sorsoddal. A terhemet ki-neved és idegen palotákkal dicsekedel. Eihallgatod ugy-e, mily csufosan kergetett el a seprűvel a minap is egy szolga a palotából, amelybe ravaszul bebújtál? Csak kérkedel és elfeleded ugy-e, hogy tiszta házban nincsen helyed? Hát nem rejtőzködtél-e mindenféle sötét, piszkos zugba a tisztaság és napfény elől? Szegény vagyok, nem tagadom, de sorsommal meg vagyok elégedve — folytatta a csiga. — A házacskáim, bár nagyon kicsike, de én épen jól megférek benne. Nem is adom a te palotáidért és szeretettel viszem a hátamon, mert... ez az én tulajdonom!

A pénz az ördög szeme.

— Napkeleti mese. —

Valamikor régen élt egy halász, aki sorsával sehogysem volt megelégedve. Még az Isten ellen is zugolódott, hogy miért hagyta őt szegénynek, mikor másokat gazdaggá tett. Amint egyszer a tenger partján halászott, a horgával valami nehéz dolgot húzott fel a mélyből. Egy lezárt és lepecsételt rézedény volt. Midőn felnyitotta, hogy lássa mi van benne, egy borzalmas és csunya szellem szállott fel az edényből. A halász dermedten állt az ijedségtől, de a szellem így szólt hozzá:

— Ne félj, én be voltam zárva ebbe az edénybe és szerencsémre te kiszabadítottál. Jótettedért egy nagy adománnyal fizetek. Tudva, hogy szegény ember vagy, egy varázs-tarisznyát adok neked. Ebben csak egy arany van, de ha kiveszed, másik lesz a helyébe és így épen annyi aranyat szedhetsz ki belőle, amennyit csak akarsz. Csak egy feltétele van e varázs-tarisznyának: hogy egyfolytában szedd ki az aranyakat anélkül, hogy becsuknád. S midőn azt gondolod, hogy eleget szedted ki belőle, akkor hajtsd itten újra a tengerbe.

Ezekkel a szavakkal a szellem, aki maga az ördög volt, láthatatlanná vált. A halász hazament és hozzáfogott az aranyak kiszedéséhez. Szedte egy nap, szedte két nap, szedte egy halom aranyat, szedte: kezdte és minél tovább szedgette, annál nagyobbak, annál ragyogóbbnak látszott neki az arany. Enni, csak

éppen vaktában evett, nehogy elszalasszon annyi kincseit. El kezdett gyengülni, de hogy abba hagyja a szedést, arra nem tudta rávenni magát. Végül, amikor már alig állott a gyengeség miatt a lábán, elindult, hogy a tengerbe hajtsa a tarisznyát. Amikor azonban a tenger partjára ért, a víz szélében olyan két ragyogó aranyat pillantott meg, amelyet még nem látott az életében. Lehajolt, hogy kivegye azokat, de amint közelebb ért

a vízhez, rémüléssel látta a víz tükrében, hogy az a két ragyogó arany annak a szellemnek a két csillogó szeme, amelyet a rézedényben kiemelt a vízből. Megborzadva akart visszahuzódni, de a borzadály és gyöngeség a vízbe rántotta és meghalt ottan.

Attól fogva maradt fenn az a mondás, hogy a pénz az ördög szeme.

Fordította: Balogh Ignác.

Apróságok — Adomák

Mi jut eszébe a csemetének?

Az apa a térdén lovagoltatja kis fiát. Tetszik ennek a multság. Egy idő múlva mégis beleun és az apához fordul.

— Tudja mit szeretnék édes apám?

— Ugyan mit szeretnél?

— Szeretnék egyszer egy igazi Szamáron lovagolni.

A fül bizonytalan helyzete.

— Édes anyám — kérdezi a kis jóska — a fül az archoz tartozik e, vagy a nyakhoz?

— Miért kérdezed?

— A tanító úr azt mondta, hogy az arcomat jól mossam meg. Most már nem tudom, hogy a fületem is megmossam-e?

Az egyesületek korszakában.

Egy ur mondja a kocsisának:

— Kérem, hajtson egy kicsit gyorsabban.

— Nem lehet uram, mert én az Állatvédő Egyesületnek tagja vagyok.

Mikor megérkeznek, a kocsis azt mondja:

— Uram, adjon egy kissé nagyobb borraivalót.

— Nem lehet — feleli az utas — mert én meg a Szeszellenes Egyesület tagja vagyok!

TANÁCS ADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszborítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő saakért munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

D. I. Buza. Az É. A. E. Államokba való beutazást vizumot a bukaresti konzulátus adja (Consulatul Statelor-Unite din America.) A vizum megadása az utazás célja, minősége, tartama, foglalkozás és egyéb tekintetek szerint lesz mérlegelve. Ezért erre vonatkozólag legjobb a fenti címhez szóval vagy írásban fordulni. Legyen az illetőnek 1 (egy) éve utlevele. Ismertesse foglalkozását, utazásának célját — időtartamát hol és kinél fog tartozkodni (rokon,

ismerős, címe) s kérni — ha nem hosszabb ideig akar tartozkodni — hogy a vizumot a kvótán kívüli „Affidavit” nélkül adják meg.

B. B. Vajdahunyad. A vértetű egyrészt a téli permetezéssel, amikor a gyümölcs-fákat 10%-os endagyümölcs-fakárbolineum-mal szokták bepermetezni, lehet irtani utána pedig az almola nevű vértetű káránnyal kell a vértetves helyeket bekenni. Egyelőre tessék a vértetves helyeket endával alaposan bepermetezni és tavasz felé, a fák kilődülése előtt tessék azokat endával bekenni.

Könnyen érthető könyv a sajtó és vaj készítésről a következő: Jászberényi András „Tejgazdaság, Vajkészítés” és Szász Ferenc „Tejgazdaság, Sajtókészítés”. Mind a két könyv az Erdélyi Gazdasági Egyletnél Cluj, Kolozsvár, Str. Andrei Mureșan 10 szám alatt megrendelhető.

Özv. H. M. Smig. Huszonhatévi szolgálat után 73 százalek nyugdíj illet meg. A három utolsó szolgálati évben élvezett fizetésének a középátlaga veendő a számításhoz alapul. A régebben nyugdíjazottak tényleg kevesebb nyugdíjat kapnak, mint a későbbben nyugdíjazottak s most van szó róla, hogy egységesen állapítsák meg a nyugdíjakat s egy korona a számításhoz egy leunak veendő, ha az egységesítés meg lesz, hivatalból fogják kinek-kinek nyugdíját kiegészíteni.

K. J. Pankóta. 1. Oly mű, amely a Herrmann-féle tengerimvelési módot tárgyalja a következő: Általános és különleges növénytermelés. Írta: Dr. Blitner Miklós-magyaróvár tanár. — A Herrmann-féle tengerimvelési mód a következőkből áll:

A tengerit jókor tavasszal a jól megmunkált, mélyen mívelt és simára lehengerzett földbe fészkesen vetik el 75 cm-nyire egymástól. A hosszban és keresztben megvonalazott talajba a 75 cm. távoli fészkekbe 4-4 szemét tesznek és azután újból lehengerzik. Amint a sorok meglátsanak, azonnal megkapálják a tengerit lókapával. Ez alkalommal kipótolják az üres fészkeket és fészkenként két tövet hagynak meg, a fölös számúakat kihúzzák. A kikeléstől kezdve, addig, amíg csak lóval be lehet menni a sorok közé, minden 10 napban felváltva hosszában és keresztben megkapálják a táblát fogatos erővel. A tengerit nem töltögetik fel, hanem simán mívelik és a töltögetés helyett a tengeri tövek körül egyszer-kétszer megporhanyítják a talajt hegyes fadarabbal, vagy rövidnyelű kapával.

Hermannék a későn érő fehér lófogó újabbán a bántott tengerit is termesztik. Ezzel a mívelési móddal a kiváló jó minőségű bácska földön, hozzávéve a mély mívelést, a zöld trágyázást, amikor a lóherét alászántják és megjegyezve azt is, hogy superfoszfátot is alkalmaznak, őrési terméseket érnek el. Kat. holdanként 32-35 q. tiszta szemtermést szoktak ott elérni.

2. A magtárban kárttevő gabonamoly ellen első sorban a magtárban követhető rend és tisztaság által védekezünk. A magtár minden repedését és rését be kell

tömni és be kell meszelni. A gabonát gyakran kell forgatni. Ha még nincs a magtárban a moly, akkor május-juniusban, amikor a molylepke repülni szokott, zárjuk el jól a magtárat, ellenben ha már benne van a moly, akkor szellőztessük sűrűn a magtárat, hogy a moly kirepülhessen.

3. Ha igen közel állnak a bokrok a ház fala mellett és ha igen sűrűk a bokrok, akkor bizony ártanak azok a fálnak, akár milyen anyagból épült legyen a fal. Hogy a fálnak ne ártson a környező növényzet, ahhoz szükséges, hogy a falat szabadon érhesse a napsugár, hogy mindig szárazon álljon a fal. A nyirkosság minden fálnak árt.

4. A Természettud. Közlönytet egyesek már megkapták, leginkább borítékban.

5. A községtől és egyéb adókról szóló könyvre nézve megjegyzem, hogy ezeket egyrészt a dr. Fellner Frigyes: Az adó-reformról szóló könyve tárgyalja, másrészt a Pap János magyar fordításában megjelent új adótörvények is. Utóbbiak Törvények és rendeletek címen megjelentek Oradea-Mare-ban, Str. Brajlanu No. 71.

Páter Béla.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük előfizetőinket és hirdetőinket, hogy a postán beküldött szelvényeken szíveskedjenek feltüntetni, hogy a pénzt milyen célból küldték, mert ezáltal munkánkat lényegesen megkönnyítik.

S. L. és S. I. Kézdivásárhely, G. M. és V. L. Blhardlószege, Sz. J. Csikszentimre, J. A. Bukarest, L. J. és B. J. Gyergyóremete, E. A. Bukarest, B. A. Zetelaka, K. T. Csikszentgyörgy, L. F. Felsőbogat, L. J. Retteg, Seb. S. Szinészeg, B. M. és M. és K. J. Gyergyóújfalú, Sz. S. K. Á. és S. Zs. Nagytalmács, G. J. Bögöz, T. Zs. A. L. és Sz. J. Egerbegy, K. F. N. L., B. F., B. L., M. F. és B. J. Erzsézlős, K. Sz. S. I. D. Tasnádbajom, S. G. és K. Sz. L. Usztató, L. A., H. I. Világos, Dr. N. J. és E. S. Szatmár, K. F., id. K. Gy., Ifj. K. Gy. Mezőköbölkiút, R. E. Kóhalom, Sz. Zs. Szilágyper, P. I. Nyujtód, P. G. Kézdivászfalu, R. R., P. J. és M. A. Bél, Sz. P., Sz. J. és L. P. Halmagy, M. E. Szatmár, B. J. Amacz, K. A. és P. M. Csikbánkfalva, K. Á. és St. G. Nagyvárad, F. K. és V. J. Alsóferneze, A. B. és A. Gy. Dész, K. J. és V. M. Toroczkó, H. I. és N. J. Radnót, T. J. és M. I. Magyarszentmárton, K. F. Hodgya, R. F. Kézdivásárhely, A. J. Maroskeresztur, F. J. J. Magyaramegye, K. M. Majláthfalva, G. M. Makkfalva.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

K. M. Turterebes. A lap 1925 XII. 1-től jár. Befizetés nem történt s így hátráléka

1926 XII. 31-ig 170 Lel. — G. J. Nagybánya. Rendben 1926 XII. 31-ig. — M. I. Málnás. Előf. rendezve 1927 II. 15-ig. Köszönet és üdvözl. — B. J. Nagyszalonta. Rendben 1926 XII. 31-ig. Cím javítva. — G. K. F. Holtmaros. Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk. — B. Gy. né Bukarest. Címe jó, lapok elkülde, rendben 1927 VII. 1-ig. — K. P. Karánsebes. 1926 XII. 31-ig hátráléka 140 Lel. — V. J. Brassó. „Mihály bácsi mulat“ c. könyv egyáltalán nem kapható. — O. E. Hlrip. Rendben 1926 XII. 31. B. A. Hlrip 1927 XII. 31. O. B. Hlrip. 1927 IV. 1-ig van rendezve. — Udvarhely m. takp. Sz.-keresztur. Rendben 1926 XII. 31-ig. — R. J. Klopádía. Előf. lejárt 1926 I. 1-én, hátrálék az év végéig 160 Lel. — T. Gy. Székelykocsárd. Cím jó, a lap rendezés meg. — D. S. Bukarest. Cím javítva van. Az év végéig hátráléka 60 Lel. — K. L. Gy. Bogdánd. Neve javítva van, hátráléka ez év végéig 117 Lel. Kérjük esetleg a faldóvevényt beküldeni. — M. E. Szatmár. Hátráléka f. év végéig 210 Lel. — B. Á. Kaczkó. F. év XII. 31-ig hátráléka 150 Lel. — R. J. Marosfalu. A „Fauna“ c. lap megszűnt. Köszönet és üdvözl. — H. J. Ágya. Rendben 1926 XII. 31-ig. — Sz. I. Ditró. Könyvkötéssel foglalkozunk, csak küldje be a könyvet. — K. A. Nagyvárad. Rendben 1927 III. 1-ig üdvözl. — I. F. Ülke. A pénz még nem folyt be hozzánk, de előfizetése javára a kifizetett 130 Lelt ellismerjük. — I. V. Szárazajta. Előf. rendben f. év végéig. — Sz. K. Déva. 35 Lel a tűz, 35 Lel a vizkárosultak és G. J. né Déva 30 Lel a tűzkárosultak részére történő befizetést ellismerjük. — B. A. Farkasaszó. A 130 Lel bejött. — B. M. Csikokozmás. Rendben 1927 XII. 31-ig. L. G. Lövéte. Csak 70 Lel jött be, előf. rendben 1926. XII. 1-ig. **Amerikai előfizetőinkhez.** Vannak olyan régi előfizetőink, akiknek már régen járt a lapunk, de az előfizetési díjat még nem fizették be. Kérjük amerikai testvéreinket, hogy legyenek segítségünkre s a felsorolt régi előfizetőket hívják fel a hátrálékuk rendezésére. Megemlítjük azon rendeltetési helyeket is ahova a lapot eddig küldtük. 1. Tóth János Alliance Ohio 738. Wangst. tartozik 350 Lelel. 2. Hunyadi János Alliance O. 214. Webbst tartozik 352 Lelel, 3. Kovács Péter Canton O. 1906 Mahonong Road, tartozik 352 Lelel, 4. Szakács János Alliance O. 1140 Walde Ave, tartozik 352 Lelel. — A következő számunkban folytatjuk a felsorolást.

M. J. Versel — sajnos — semmi tekintetben sem mondhatók sikerülteknek. — **Memento.** Írásában van gondolat is, hangulat is, de a megszerkesztés nagyon fogyatékos. A helyesírással sincs rendben a dolog. Sokat kellene gyakorolnia magát, hogy gondolatalt helyes formában tudja kifejezni. — B. Gy. Cikkének nincs időszerte, sem pedig tudományos becse, amlért érdemes volna a nagyközönség elé vlnni. Ezt tehát nem illeszthetjük be honismertető sorozatunkba. Érdeme az emelkedett erkölcsi felfogás és az elég folyékony stílus. Mindezzel azonban nem tudta témáját elég jelentőssé tenni. — D. B. A Gáspár Jancsi történetét elég mulatságosan írta meg, de írása az irodalmi mérték nem ült meg. Sok olvasás és önbírálat után talán tudna közölhetőt is írni, mert a humor iránt van érzéke.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

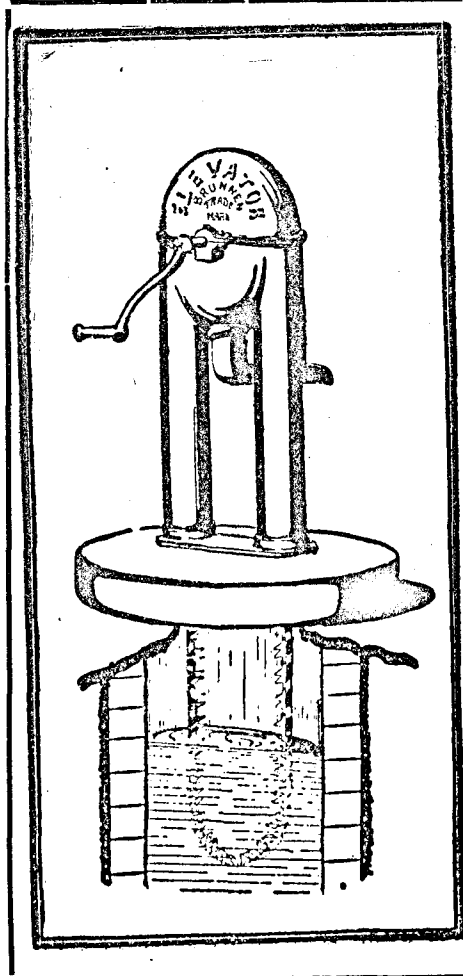
Eladó gyönyörű vldéken Blkszadgyógyfürdő alatt tehenészetre igen alkalmas 115 magyar holdas slk és egy 20 holdas patakmentli kertileg művelt öntözésre berendezett tagos birtok. Elköltözés miatt jutányos ár és kedvező fizetési feltételek. Pecsurlits József Negrești (Avasfelsőfalu). Jud. Sätmar.

Malom, amelynek állandó munkája van, öt malomnélküli község központjában, bérbe adó esetleg eladó könnyű fizetési feltételekkel. Cím a kiadóban.

Keresek azonnalra, szerény igényű, szaképzett *gazdatisztet*, akl elvállalná városi határban fekvő 60 hold birtokon intenzív gazdaság beállítását és vezetését fixum, vagy haszonrészesedés fejében. Előnyös lenne, ha gépekkel, iga, vagy motoros-erővel rendelkezne. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul december folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

„Transsylvania“ Bank r.-t.
azelőtt
Gyulafehérvári Takarékpénztár rt.

Alapított : 1872. évben.

Fióklntézetel :
**Kézdivásárhely
Cslkszereda
Ditró
Torda**

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselőte :

A. Gazdák Általános Biztosító rt.-nak

Affillált intézete :

Parajdi Rőzgazdasági Bank, Parajd.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI MÜINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.

CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

Több ezer darab üzemben! Bármilyen kútnakna fölé könnyen fölállítható! —
Egészséges! Tiszta! Veszélytelen!
Fagymentes! Gyermekek is kezelheti!
Minden része tartós! Sohasem kell javítani! Csupán fém alkatrészekből áll!
Gummi, bőr, tömítés és szelep nincs!
Semmi rozsdai! A kútban semmiféle szemlére nincs szükség! Bárki felállíthatja! Óránkénti teljesítmény 20—30—40 hektoliter. Kérjen prospektust!

„ELEVATOR“

(volt „ZUHATAG“)

A mezőgazdák kútja!

Gyártja:

Farkas és Társa r.-t.
Budapest, VI., Lehel-utca-8. sz.

Románia részére egyetlen képviselője:

„FORMICO“

Pálmai Miksa

Timisoara—Temesvár, József-város, Zrinyi u. 13.

A TÖBBIEK ES... ÖN!

Azok a jól tájékozott gazdák, kik munkálataikhoz a majorban és a szántóföldön Fordson traktort használnak, tudják, hogy a Fordson akár álló motorként, akár traktor gyanánt (vontatóereje 10 tonna) alkalmazva, összehasonlíthatatlan, és hogy azt a munkát, amit több fogat végez, a Fordson jobban és gyorsabban elvégzi és végül azt is tudják, ami talán a legfontosabb: hogy csak akkor kerül pénzbe, amikor dolgozik.

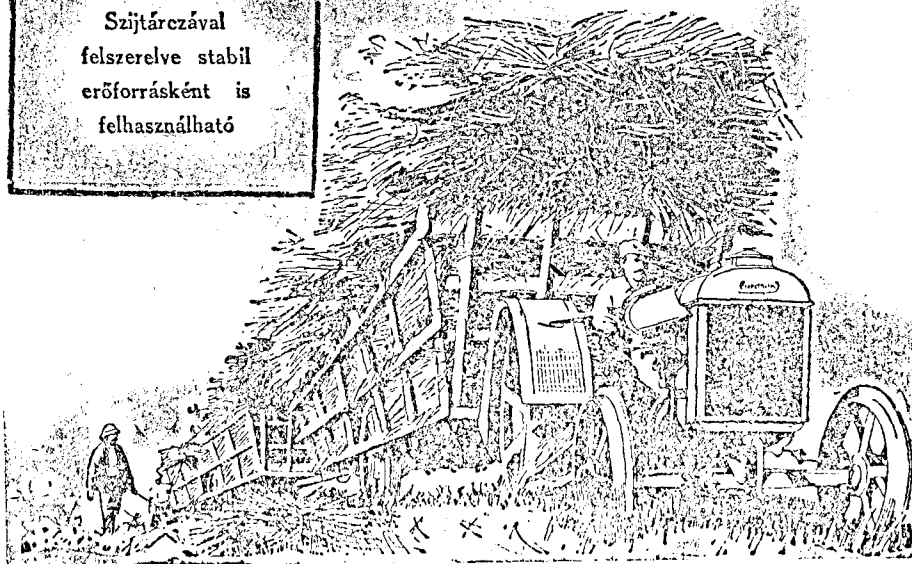
A Fordson 2½ katasztrális holdat művel meg négy óra alatt.

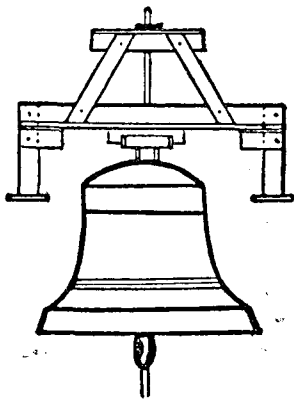
Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

Szijtárczával
felszerelve stabil
erőforrásként is
felhasználható

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendű és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

A „MAGYAR NÉP” október 30-iki számában megjelent „Előfizetési felhívás”-ra hivatkozva

közöljük, hogy

Gróf Teleki Arvéd nagy műve

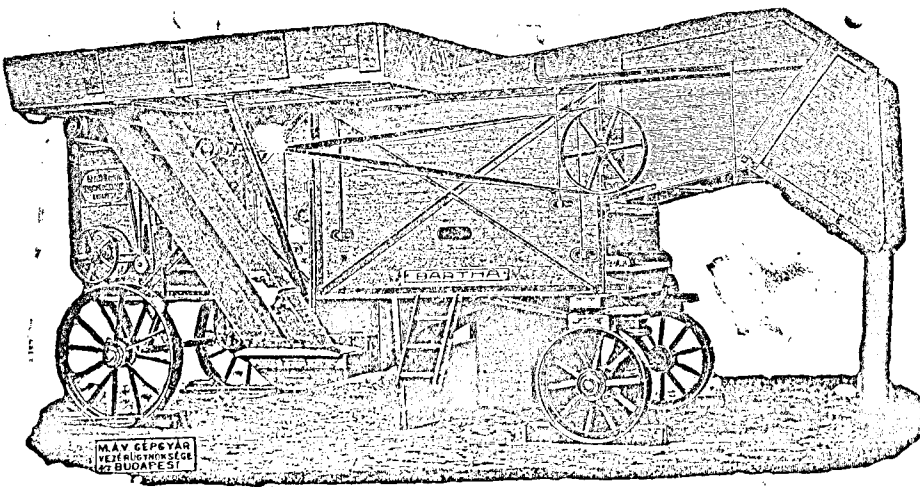
„Növények hasznáról”

illusztrálva Gróf Teleki Ralph művészi rajzaival, mely minden termelt növényünk sajátosságainak kiismerésében megsegít s így az eredményesebb többtermelésre útmutatás, könyvkereskedésben 480 Leiert, előfizetési árképp 270 Leiert lesz kapható. Aki 2 példányért 540 Leit beküld, egy harmadik tiszteletpéldányt kap ingyen.

Az előfizetési díj postautalványon és egyidejűleg levelezőlap értesítés küldendő Gróf Teleki Arvédnek Cluj, C. Dorobantilor 118. Az előfizetési határidő lejár december elsején.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. Kivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom. BARTHA ARPAD géposztálya, S.-szentgyörgy-Szt. Gheorghe.

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

Eladó

szabad kézből jól jövedelmező 5 járatú

vizi malom

12 hold földdel és saját villanyteleppel.

Közelebbit

ELERES hirdetési irodában Braşov, Str. Portii 32.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala: Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu Király-ucca 22. Szentegyház-u, 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

A szerkesztésért felé: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felé: PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató